

Naar scholen voor iedereen

Stand van zaken september 2025

18/09/2025

1

Beleid

- Advies Onafhankelijke Commissie Inclusief Onderwijs
- Rapport Rekenhof over BuO
- Visienota minister Demir
- Consultatienota en Staten-Generaal
- Pioniersscholen

Praktijk

- Wat zien wij vandaag in onze scholen gebeuren?
- Hoe pakken we dit als Katholiek Onderwijs Vlaanderen aan?
- Transversale adviesraad
- Plan van aanpak:
 - Verkennen
 - Aanlopen
 - Pioniersnetwerken

2

Beleid

Rapport Onafhankelijke Commissie Inclusief Onderwijs: Naar scholen voor iedereen. Juli 2024

Rapport Rekenhof: Buitengewoon onderwijs: toegang en uitstroom. September 2024

Minister Demir:

- Visienota stappenplan richting een inclusiever onderwijs. April 2025
- Wordt verwacht: consultatienota, Staten-Generaal en pioniersscholen

3

Advies van de Onafhankelijke Commissie Inclusief Onderwijs: "Scholen voor iedereen"

- "One track"-systeem in plaats van "two track"-systeem:
 - Geen onderscheid meer tussen gewone en buitengewone scholen
 - Einddoel: één inclusief onderwijssysteem **tegen 2040**
- Einddoel: 'Scholen voor iedereen'
 - Kwaliteitsvol onderwijs
 - Meer dan fysieke toegankelijkheid en ondersteuning
 - Veilige leer- en leefomgeving
- Drie leidinggevende principes:
 - Onvoorwaardelijk inschrijvingsrecht: voor elke leerling in elke school
 - Kennisrijk curriculum, minder individualisering, leerkrachten in hun kracht zetten
 - De school staat niet alleen: belang van gedeelde verantwoordelijkheid, samenwerking in multidisciplinaire teams, structurele partnerschappen met welzijn en arbeid

4

Advies van de Onafhankelijke Commissie Inclusief Onderwijs: 'Scholen voor iedereen'

Pioniersscholen ondersteunen om 'scholen voor iedereen' te worden:

- Nieuwe organisatiemodellen en vormen van samenwerking uitproberen (Randvoorwaarden? Drempels?)
- Coaching en begeleiding (PBD/leersteuncentrum)
- Ervaringen in kaart brengen om regelgeving aan te passen

Drie fases van telkens 5 jaar tot 2040:

- Voorbereidingsfase: pioniersscholen + onderzoek
- Overgangsfase: lessen uit de praktijk vertalen naar beleid en regelgeving
- Implementatiefase: alle scholen aan de slag

Belang van een convenant tussen politiek en onderwijsverstrekkers:

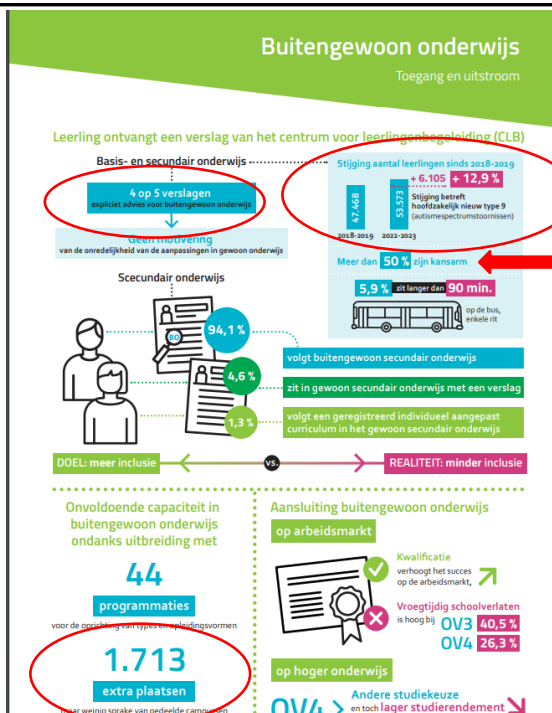
- Visie op lange termijn verzekeren
- Ondersteuning pioniersscholen
- Infrastructuur (onder meer in het kader van toegankelijkheid)

5

Rapport Rekenhof

September 2024

Buitengewoon onderwijs: toegang en uitstroom

6

Minister Demir: visienota stappenplan richting een inclusiever onderwijs. April 2025

- Deze visienota van minister Demir volgt op de gedachtewisseling met de Vlaamse Regering over:
 - Het advies van de Onafhankelijke Commissie Inclusief Onderwijs
 - Het rapport van het Rekenhof over de in- en uitstroom naar het buitengewoon onderwijs
- Prangende problemen -> argumentatie waarom er meer nood is aan inclusief onderwijs
- Systeemverandering nodig!
- Strategisch traject
- Pioniersscholen -> Proeftuinendecreet
- Commissie voor attesteringen buigt zich over de types en inschaling van ondersteuning en zorg in verschillende domeinen van het leven

7

Minister Demir: wat volgt nog?

- Consultatienota over:
 - De visie over waar we naartoe wensen te evolueren tegen 2040
 - Concrete maatregelen om aan deze verandering te werken
 - Strategie en tijdspad over een periode van 15 jaar
 - Moet nog op de Vlaamse Regering komen - **planning: september 2025**
 - Wordt nadien ter bespreking voorgelegd aan de Staten-Generaal en voor advies aan de Vlaamse Onderwijsraad, NOOZO en Vlaamse Raad Welzijn, Volksgezondheid en gezin
- Staten-Generaal:
 - Brede consultatie van alle betrokken stake-holders
 - Traject van meerdere dagen over vier maanden
- Strategienota op basis van Staten-Generaal en adviezen
- Pioniersscholen -> Proeftuinendecreet
 - Kandideren vanaf januari 2026
 - Start: september 2026

8

Praktijk

Wat zien wij vandaag in onze scholen gebeuren?

Transversale adviesraad

Plan van aanpak

9

Wat zien we vandaag rondom ons gebeuren in Vlaanderen?

- Sterke toename van het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs:
 - Algemene stijging met 13% op 4 jaar tijd
 - Heel sterke stijging van het aantal kleuters in het buitengewoon onderwijs (37% op 10 jaar tijd)
- Actueel capaciteitstekort in het buitengewoon onderwijs
- Moeilijke relatie tussen diagnostiek en toegankelijkheid tot zorg en ondersteuning
- Zoekend beleid inzake inclusie (van M-decreet 2014 naar Leersteundecreet 2023)
- Zoekende scholen én inclusief sterke inspirerende praktijken
- Sterke toename van het aantal leerlingen in de B-stroom (beroepsonderwijs eerste graad secundair onderwijs)
- Sterke toename van leerlingen DBSO met SOB
- Sterke toename definitieve uitsluitingen
- Zoekende ouders en leerlingen
- Zoekende leersteuncentra en blijvende toename vragen voor leersteun
- ...

10

Stilstaan is geen optie!

11

**Wat hebben we als Katholiek
Onderwijs Vlaanderen te doen?**

naar een heldere horizon in 2040

12

Transversale adviesraad

- Afgevaardigden uit de directiecommissies en adviesraden gewoon basisonderwijs, gewoon secundair onderwijs, buitengewoon onderwijs, leersteuncentra, CLB, hoger onderwijs, ouders
- Traject 2024-2025 over de actualisering van onze visie op inclusief onderwijs en 'Scholen voor iedereen'
- Verderzetting traject in 2025-2026

13

Transversale adviesraad

- Conclusie traject 2024-2025:
 - **Scholen voor iedereen: zo maximaal mogelijk voor iedereen**
 - Bepaalde leerlingen (klein aantal) hebben doorgedreven aanpak nodig (o.a. omwille van veiligheid en erg specifieke expertise)
 - Waar (nog) geen consensus over is: dezelfde 'school'poort voor iedereen vs. aparte setting voor kleine groep
 - In de toekomst moet weliswaar de gesegregeerde groep VEEL KLEINER zijn
 - **Het gaat over **recht op onderwijs** voor IEDEREEN**
 - **De woorden 'iedereen' en 'school' moeten ten gronde worden uitgeklaard**
- Instrumenten:
 - [Dialoognota](#) -> *link met nieuw leerplan basisonderwijs / Kennisrijk Curriculum*
 - Begeleiding

14

Naar een heldere horizon

De principiële horizon:

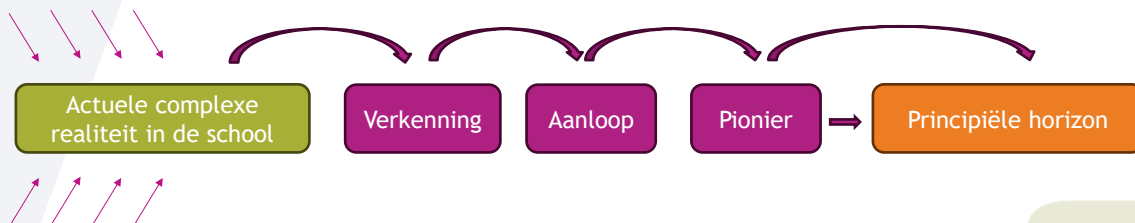
Vanuit onze christelijke inspiratie, onze waarden - geloof - hoop en liefde - en ons pedagogisch project kiezen we voor een transitie naar één inclusief onderwijssysteem met een heldere horizon in 2040.

We streven naar het **realiseren van het leerrecht voor alle leerlingen**, ook voor hen die hindernissen ervaren in hun schoolloopbaan, vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid om alle leerlingen veilig mee te nemen in een kwaliteitsvol, zorgbreed en kansenrijk onderwijs.

15

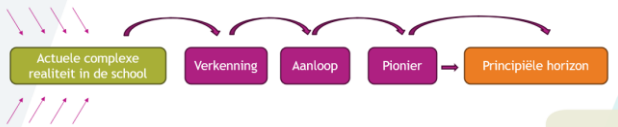
De weg er naar toe? PROCES

Deze principiële horizon verhoudt zich tot een complexe realiteit waar verschillende actoren, perspectieven en discussiepunten aanleiding kunnen geven tot verschillende keuzes. We organiseren ons hierop door **met verschillende snelheden rekening te houden**.

16

De weg er naar toe?

- Plan over 15 jaar
 - 2025 – 2030
 - 2030 – 2035
 - 2035 – 2040
- Verkenningsfase – aanlooffase – pioniersfase
 - Dialoogtekst ondersteunend in elke fase
- Aansluiten bij visienota Demir:
 - 2025-2026:
 - Aanlooffase ifv pionieren (Demir) / Pioniersnetwerken KathOndVla
 - Link met Kennisrijk Curriculum
 - 2026-2027: eerste pioniersscholen (Demir)

17

Verschillende startposities zijn mogelijk:

- Mogelijke thema's:
 - Handicap/beperking
 - Gender/geaardheid/geslacht
 - Etnisch culturele diversiteit
 - Opleidingsniveau
 - Armoede/sociale klasse en sociale mobiliteit
 - Taal
 - Religie
 - Migratiestatus
 - Leeftijd
 - Leerlingen zonder school of die maar beperkte tijd welkom zijn op school
 - ...
- Vertaald naar de begeleidingspraktijk/vragen/casuïstiek van scholen/netwerk:
 - IAC/GC en onverkort inschrijvingsrecht
 - Gelijke onderwijskansen
 - Gedrag, herstelgericht werken
 - Omgaan met definitieve uitsluiting
 - Diversiteits-responsieve scholen
 - B-inspired
 - Anderstalige nieuwkomers
 - Ongekwificeerde uitstroom
 - Onwettige afwezigheden
 - ...

18

Drie leidinggevende principes: zie dialoognota

- We kiezen resoluut voor **kwaliteitsvol onderwijs**. Een **kennisrijk curriculum** (goed onderwijs) is daarbij essentieel.
- We gaan uit van een gezamenlijke verantwoordelijkheid, **samenwerking** in multidisciplinaire teams en structurele partnerschappen met andere onderwijspartners, Welzijn en Arbeid.
- We onderschrijven het **onvoorwaardelijk inschrijvingsrecht** voor elke leerling in elke school. We nuanceren dit slechts voor een kleine groep leerlingen met heel specifieke noden die een specifiek aanbod en/of aanpak nodig hebben.
 - Richtinggevende principes voor aanlopers
 - Leidende principes voor pioniersnetwerken

19

Inclusie als onderstroom

Waar willen we naartoe?

- inclusie als brede onderstroom
- de inclusieve school als sterke bedding
- maatregelen en interventies als 'tools' om **alle** leerlingen veilig mee te nemen en kwaliteitsvol onderwijs te bieden

20

Wat hebben we als Katholiek Onderwijs Vlaanderen te doen?

naar een heldere horizon
over 'scholen voor iedereen',
geïntegreerd met een bredere visie rond schooluitval

21

Minister Demir

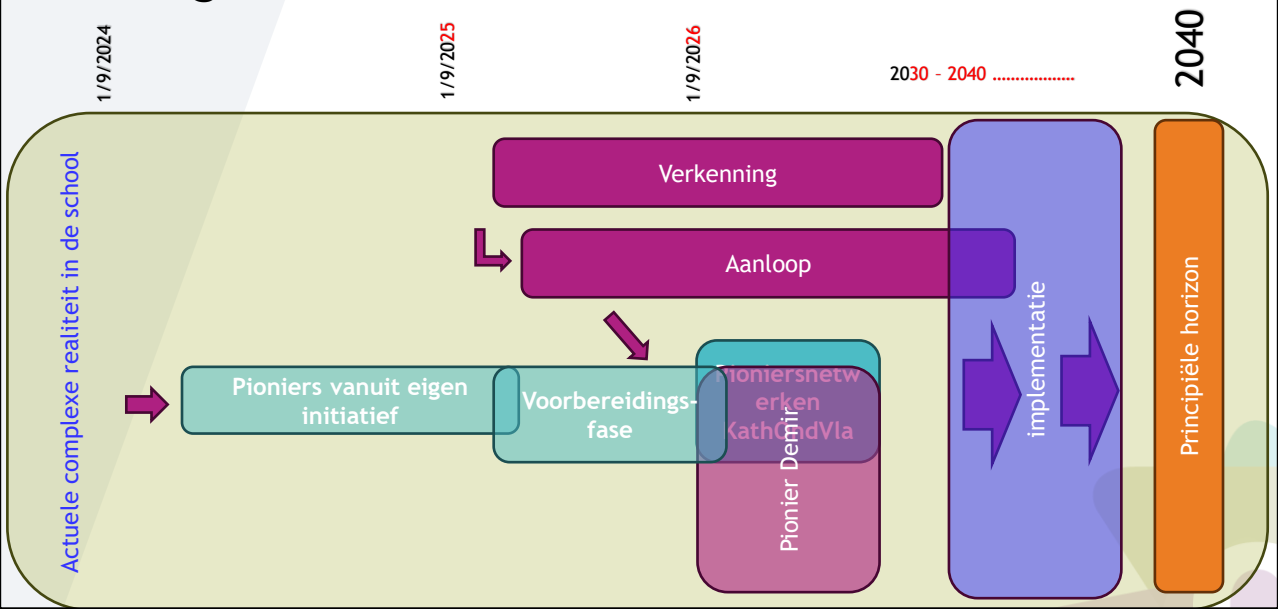
- Pioniersscholen:
 - Samenwerking tussen gewoon, buitengewoon onderwijs en leersteuncentrum
 - Kandideren vanaf januari 2026
 - Starten in september 2026
 - Proeftuinendecreet
 - Ondersteuning door expertisecentrum

Katholiek Onderwijs Vlaanderen

- Verschillende snelheden:
 - Verkennen via de [dialoognota](#) en professionaliseringsaanbod tag SVI
 - Aanlopen:
 - Aan de slag met de [dialoognota](#)
 - En/of voorbereiden voor pioniersfase
 - Verschillende startposities mogelijk
 - Pioniersnetwerken: intensief traject met regie op lokaal niveau, netwerk van verschillende scholen en partners
 - Intensieve procesbegeleiding vanaf september 2026
- Aanvraagformulier voor begeleiding
 - Timing: zo snel mogelijk
- Procesbegeleiding

22

De weg er naar toe: TIMING

23

Samen sterk – voor **alle** leerlingen!

#iedereen
ambassadeur

25

Bedankt

